

ПРИЙНЯТТЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ У ФОРМУВАННІ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ

Проблема домашнього насильства є досить глобальною. В період довгого періоду часу різні світові країни займаються аналізом та вивченням цієї проблеми, шукаючи різні шляхи та інструменти її вирішення. Саме вивчення позитивного досвіду різних країн дає змогу розробити дієві механізми для запобігання та протидії домашньому насильству на території нашої держави.

Тільки наприкінці XIX століття в Америці нарешті почали забороняти та карати використання чоловіком фізичної сили для покарання дружини. Таким чином, станом на сьогодні, суспільство в Сполучених Штатах Америки найбільш обізнане в захисті своїх власних прав в цій сфері і в ньому сформована чи не найбільша нетерпимість до домашнього насильства [1].

У більшості штатах Сполучених Штатів Америки для кривдника обов'язково застосовується арешт. З раннього колоніального періоду американські суди брали приклад з британських для яких головне – загальне право, суд затверджувало право чоловіка відносно жінки на домашню кару [1].

Поліція в Сполучених штатах Америки, як і у Великобританії відіграє основну роль у протидії домашньому насильству, але й контролюючим органом є спеціальний підрозділ прокуратури, який спеціалізується на домашньому насильстві. Цей орган наділений особливими повноваженнями виявляти та відкривати кримінальні провадження навіть без заяви від особи, що постраждала від домашнього насильства. А також видавати обмежувальний припис для кривдника, таким чином забороняючи йому чи їй наблизитися до постраждалої особи.

Майже по всій території країни функціонують потужні та професійні кризові центри та притулки, де надається всебічна юридична та психологічна допомога особам, які постраждали від домашнього насильства.

Цікавий факт що у судовій практиці Сполучених Штатів Америки під час розгляду справ пов'язаних з домашнім насильством, можуть залучатися присяжні [1].

Канада має досить розвинуту систему протидії домашньому насильству в сім'ї, яка включає в себе низку освітніх та корекційних складових. Окрім кримінальної відповідальності, деякі провінції країни прийняли власні додаткові закони про захист дітей. У державі діє розгалужена система притулків в яких надається допомога особам, які постраждали від домашнього насильства, відбуваються курси психологічної реабілітації, надаються юридичні консультації тощо. У Канаді діє система термінового реагування на випадки насильства в сім'ї [1].

В Австралії державна політика боротьби з насильством проти жінок вперше розпочалася у 1980 році. Після того як була представлена Національна стратегія боротьби з насильством щодо жінок у 1990 році урядом Хоука Китинга вперше на міжнародному рівні насильство по відношенню до жінок було визнано порушенням прав людини [2]. В країні добре розвинені інструменти запобігання домашньому насильству серед яких освітні програми «Поважні відносини», запроваджені в навчальних та молодіжних закладах, та інструменти підтримки постраждалих осіб від домашнього насильства такі як Національна гаряча лінія для австралійців які зазнали

або в зоні ризику насильства «1800 RESPEKT». Це найуспішніші інструменти з попередження домашнього насильства. Саме такий підхід Австралії дозволяє зменшити видатки на заходи, що спрямовані на подолання наслідків домашнього насильства, шляхом використання освітніх та виховних заходів [2].

У Німеччині працює Федеральне міністерство у справах сім'ї, осіб похилого віку, жінок та молоді [3] яке в межах свої повноважень має сферу запобігання та протидії домашньому насильству. Серед послуг, які надає Міністерство у цій сфері є:

- спеціалізовані консультативні центри з питань насильства щодо жінок [4], що займаються повним супроводом жінок, які постраждали від домашнього насильства, що включає надання консультацій та підтримки.

- притулки для потерпілих від домашнього насильства, які гарантують тимчасове безпечне житло для постраждалих осіб від домашнього насильства. У випадку коли їм немає куди піти, або якщо навіть після винесення заборонного припису, залишається об'єктивна загроза, або страх за безпеку у постраждалої особи внаслідок домашнього насильства з боку особи, яка вчиняла щодо неї насильства.

- інтервенційні агенції, які доповнюють послуги консультаційних центрів, надаючи їм фахові юридичні консультації з приводу судового розгляду їхніх справ та надають кваліфіковану психологічну підтримку постраждалим особам від домашнього насильства [4].

В Німеччині поліцейськими законами федеральних штатів дозволяється постраждалій особі від домашнього насильства цілком законно вислати кривдника зі спільної квартири чи будинку, наклавши на нього заборонний припис.

Як свідчить міжнародний досвід, не лише інструменти протидії можуть бути досить ефективними в запобіганні та протидії домашньому насильству. Освітні проекти хоч і не віднесені до державної політики запобігання та протидії домашньому насильству в розглянутих країнах, проте вони є невід'ємною складовою інформаційної політики, освітньої та молодіжної політик.

У кожній із вище розглянутих країн є корисні інструменти та заходи для нашої держави у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Світовий досвід Сполучених Штатів Америки є досить важливим для України, тому що ця держава має досвід реінтеграції постраждалих від домашнього насильства до нормального цивільного життя, який є досить актуальним на сьогодні для України.

Список використаних джерел:

1. Довгунь К. Досвід США та Канади у сфері запобігання і протидії домашньому насильству. Адміністративне право і процес. №11/2020. С. 111-114. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/11/19.pdf> (дата звернення: 26.06.2022).

2. Office of the Status of Women, A say, a choice, a fair go: the Government's agenda for women, AGPS, Canberra. Australian policy and the elimination of domestic violence', Just Policy: A Journal of Australian Social Policy, no. 38, December 2005, pp. 28–33. URL: <http://parlinfo.aph.gov.au/parlInfo/search/display/display.w3p;query=Id%3A%22library%2Fjmart%2FGSBI6%22> (дата звернення: 27.06.2022).

3. The Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth. URL: <https://www.bmfsfj.de/bmfsfj/themen/gleichstellung/frauen-vor-gewalt-schuetzen/hilfe-und-vernetzung/hilfesystem-und-vernetzungsstellen/80640> (дата звернення: 02.07.2022).

4. Domestic violence. What is it? URL: <https://www.frauen-gegen-gewalt.de/en/what-is-domestic-violence.html> (дата звернення: 28.06.2022).